

UNIwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

**FIZYKODIAGNOSTYKA
I REHABILITACJA
W MEDYCYNIE I STOMATOLOGII
– NOWE TRENDY**

Redakcja naukowa

Anna Surdacka, Teresa Matthews-Brzozowska, Leszek Kubisz

Poznań 2017

Recenzent

prof. dr hab. n. med. Beata Kawala

Redakcja naukowa

dr hab. n. med. Anna Surdacka

prof. dr hab. n. med. Teresa Matthews-Brzozowska

prof. dr hab. n. med. Leszek Kubisz

Skład i łamanie

Mirosława Zajązkowska

Korekta

Magdalena Knapowska-Niziołek

Projekt okładki

Bartłomiej Wąsiel

Copyright © by Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,
Poznań 2017

ISBN 978-83-7597-319-8

WYDAWNICTWO NAUKOWE UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO
IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO W POZNANIU
ul. Bukowska 70, 60-812 Poznań
www.wydawnictwo.ump.edu.pl

Ark. wyd. 13,6. Ark. druk. 18,9.

Format B5. Zam. nr 162/17.

Druk ukończono w październiku 2017.

Spis treści

<i>Leszek Kubisz, Dorota Hojan-Jeziarska</i> Biofizyka i jej metody w zastosowaniach stomatologicznych: diagnostyka, terapia, materiałoznawstwo	9
<i>Aleksandra Krzyżanowska, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Wielopłaszczyznowe podejście do estetyki twarzy	18
<i>Marzena Wyganowska-Świątkowska, Anna Duda-Sobczak, Agata Tomaszewska, Przemysław Kopczyński</i> Estrogeny w nowotworach jamy ustnej – przegląd piśmiennictwa . . .	28
<i>Agata Czopor, Anna Chomiak, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Leczenie ortodontyczne u pacjentów po leczeniu nowotworu z zastosowaniem radioterapii – przegląd piśmiennictwa	39
<i>Joanna Szydłowska, Dorota Cudziło, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Porównanie wyników wykrywalności wad zgryzu przez lekarzy stomatologów różnych specjalności – przegląd piśmiennictwa z lat 2000–2016	49
<i>Teresa Matthews-Brzozowska, Agnieszka Sikorska, Kornela Cieślik, Maja Matthews-Kozanecka</i> Analiza występowania wad zgryzu u dzieci we wschodniej Wielkopolsce	59
<i>Joanna Krajewska, Dorota Cudziło, Maja Matthews-Kozanecka, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Wpływ zabiegów higienizacyjnych na stan uzębienia pacjentów z rozszczepem, leczonych ortodontycznie w IMiD	71
<i>Maciej Raczkowski, Wojciech Eliaż, Anna Surdacka</i> DIAGNOcam – nowe narzędzie w diagnostyce próchnicy. Przegląd piśmiennictwa	85
<i>Małgorzata Gołąbek, Wojciech Eliaż, Anna Ronij, Ewelina Kupińska, Karolina Soboczyńska, Anna Surdacka</i> Nadwrażliwość zębiny – przegląd piśmiennictwa	96
<i>Sylvia Klewin-Steinböck, Marzena Wyganowska-Świątkowska</i> Białka pochodne macierzy szkliwa potencjalne źródło czynników wzrostu	108

<i>Zuzanna Cybulska, Wiktoria Grabarz, Teresa Matthews-Brzozowska, Maja Matthews-Kozanecka</i>	
Możliwości terapii ortodontycznej u osób z cukrzycą typu 1 i 2	121
<i>Wojciech Eliaz, Anna Surdacka</i>	
Współczesne narzędzia endodontyczne o różnej kinematyce ruchu	132
<i>Patryk Bober, Wojciech Eliaz, Anna Surdacka</i>	
Zastosowanie przepływowomierza Dopplera w endodoncji i traumatologii stomatologicznej	143
<i>Kacper Nijakowski, Anna Surdacka</i>	
Tomografia stożkowa w endodoncji – rekomendacje Amerykańskiego Towarzystwa Endodontów 2015/2016	155
<i>Paweł Piotrowski, Tomasz Cegielski, Katarzyna Mehr, Małgorzata Owoc, Tomasz Szyzewski</i>	
Znaczenie stabilizacji pierwotnej i wtórnej w rehabilitacji implantoprotetycznej	167
<i>Malwina Lebioda, Marcin Sieradzki, Agata Tuczyńska, Teresa Matthews-Brzozowska</i>	
Obuszczkowa agenezja zębów trzonowych – opis przypadku i przegląd piśmiennictwa	181
<i>Marta Worona, Artur Matthews-Brzozowski, Teresa Matthews-Brzozowska</i>	
Możliwości leczenia ortodontycznego zaburzeń zębowo-zgryzowych u dzieci z dysplazją obojczykowo-czaszkową – przegląd piśmiennictwa kazuistycznego	192
<i>Sebastian Zbitkowski, Ewa Mojs</i>	
W poszukiwaniu przyczyn autyzmu – przegląd wybranych publikacji z uwzględnieniem najnowszego stanu badań	207
<i>Anna Surdacka, Teresa Matthews-Brzozowska</i>	
Krótkie historyczne ujęcie 65-letnich jednostek uniwersyteckich: stomatologii zachowawczej i ortodoncji	216

Contents

<i>Leszek Kubisz, Dorota Hojan-Jeziarska</i> Biophysics and its methods in dental applications: diagnosis, therapy and material science	9
<i>Aleksandra Krzyżanowska, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Multidimensional aspect of facial aesthetics	18
<i>Marzena Wyganowska-Świątkowska, Anna Duda-Sobczak, Agata Tomaszewska, Przemysław Kopczyński</i> Estrogens in oral cavity tumors – review	28
<i>Agata Czopor, Anna Chomiak, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Orthodontic treatment in patients after radiotherapy – review . . .	39
<i>Joanna Szydłowska, Dorota Cudziło, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Comparison of the results of detection of malocclusion by different specialists – literature from the years 2000–2016	49
<i>Teresa Matthews-Brzozowska, Agnieszka Sikorska, Kornela Cieślik, Maja Matthews-Kozanecka</i> Analysis of the prevalence of malocclusion in children in eastern Wielkopolska	59
<i>Joanna Krajewska, Dorota Cudziło, Maja Matthews-Kozanecka, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Effect of the oral hygiene on the dental status of cleft lip and palate patients orthodontically treated in IM&CH	71
<i>Maciej Raczkowski, Wojciech Eliaz, Anna Surdacka</i> DIAGNOcam – a new tool in caries diagnosis. Literature review . . .	85
<i>Małgorzata Gołąbek, Wojciech Eliaz, Anna Ronij, Ewelina Kupińska, Karolina Soboczyńska, Anna Surdacka</i> Dentine hypersensitivity – literature review	96
<i>Sylwia Klewin-Steinböck, Marzena Wyganowska-Świątkowska</i> Enamel matrix proteins as growth factors	108
<i>Zuzanna Cybulska, Wiktoria Grabarz, Teresa Matthews-Brzozowska, Maja Matthews-Kozanecka</i> The possibility of orthodontic treatment of patients with type 1 and 2 diabetes mellitus	121

<i>Wojciech Eliaz, Anna Surdacka</i> Contemporary endodontic instruments utilising various movement kinematics	132
<i>Patryk Bober, Wojciech Eliaz, Anna Surdacka</i> The appliance of laser doppler flowmetry in endodontics and dental traumatology	143
<i>Kacper Nijakowski, Anna Surdacka</i> Cone-beam computed tomography in endodontics – recommendations of the American Association of Endodontists 2015/2016	155
<i>Paweł Piotrowski, Tomasz Cegielski, Katarzyna Mehr, Małgorzata Owoc, Tomasz Szyzewski</i> Importance of primary and secondary stabilization in implantprosthetic rehabilitation	167
<i>Malwina Lebioda, Marcin Sieradzki, Agata Tuczyńska, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Agenesis of permanent molars in both upper and lower jawbones – case report and review	181
<i>Marta Worona, Artur Matthews-Brzozowski, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Orthodontic treatment options for dental-occlusal disorders in children with cleidocranial dysplasia – a review of case reports	192
<i>Sebastian Zbitkowski, Ewa Mojs</i> Finding the causes of autism – review selected publications taking into account the latest state of research	207
<i>Anna Surdacka, Teresa Matthews-Brzozowska</i> Short history of 65-year-old university units: conservative dentistry and orthodontics	216

Przedmowa

Cykliczna monografia naukowa zatytułowana „Fizykodiagnostyka i rehabilitacja w medycynie i stomatologii” w tej edycji jest kontynuacją cyklu publikacji dotyczących problemów związanych głównie z dwoma dziedzinami stomatologicznymi: stomatologią zachowawczą i ortodontcją. Powód jest doniosły: obie

jednostki mają za sobą po 65 lat uniwersyteckiego nauczania i dociekań naukowych, co przedstawiono na zakończenie monografii. Należy podkreślić, że uniwersytet jako swoisty warsztat pracy uprawia naukę określonymi metodami, co stanowi niejako formę jego istnienia i działania. Pierwsze wejście to działalność dydaktyczna, jednak przy głębszym poznaniu staje się jasne, że nauczanie ożywia praca naukowa o charakterze twórczo-badawczym, oparta o działania metodologiczne, które są istotne dla twórczości naukowej. Ta twórczość wyraża się w publikacjach naukowych.

Obecne ujęcie tematu diagnostyki i rehabilitacji w medycynie i stomatologii z prezentacją doniesień odbywa się 25 listopada 2017 roku w Poznaniu w Collegium Stomatologicum stanowiąc jednocześnie zbiór publikacji. Konferencja została zorganizowana przez Katedrę Stomatologii Zachowawczej i Periodontologii oraz Katedrę Ortopedii Szczękowej i Ortodontji Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Zespoły naukowców obu jednostek prezentują szeroki wachlarz zagadnień naukowych, co znalazło swoje odzwierciedlenie w tym opracowaniu, wpisującym się jednocześnie w obchody 25-lecia Wydziału Lekarskiego II UMP.

Do prac w przygotowaniu artykułów do monografii „Fizykodiagnostyka i rehabilitacja w medycynie i stomatologii” zaproszeni zostali również inni autorzy, także z ośrodków badawczych w kraju i poza jego granicami. Pozwoliło to na przygotowanie monografii, której tytuł ma uzupełniające słowo – nowe trendy.

Punktem wyjścia tej monografii jest artykuł dotyczący interdyscyplinarnego przedstawienia trzech obszarów fizykodiagnostyki. Pierwsze doniesienie stanowi podstawę do dalszych rozważań dotyczących estetyki twarzy,

czyli dynamicznie rozwijającej się nowej dyscypliny, opartej na nowoczesnych możliwościach diagnostycznych. Z szerokim instrumentarium przeznaczonym do zabiegów z zakresu medycyny estetycznej, ale również wielopoziomowych możliwościach utrzymania młodego wyglądu z dobrą funkcjonalnością organizmu poprzez nowoczesne, dynamicznie rozwijające się w tym zakresie metody rehabilitacyjne w stomatologii i medycynie.

Monografia „Fizykodiagnostyka i rehabilitacja w medycynie i stomatologii” stanowi próbę interdyscyplinarnego spojrzenia na te możliwości. Artykuły wchodzące w skład monografii odnoszą się do tej problematyki z perspektywy biofizyki, medycyny, stomatologii, nauk społecznych i innych dziedzin biomedycznych. Wśród zagadnień, którym poświęcone są poszczególne tematy publikacji naukowych, należy wymienić: możliwości rehabilitacji narządu żucia w chorobach nowotworowych i innych chorobach cywilizacyjnych, a także chorobach uwarunkowanych genetycznie; ustalenie, w jaki sposób oceniana jest częstotliwość występowania wad zębowo-zgryzowych i jakie są potrzeby lecznicze w tym zakresie, podobne rozważania podjęto nad możliwością terapii kanałów korzeniowych, czyli ukazanie współczesnych metod endodontycznych wspartych nowoczesną radiologią, a także szeroko rozumiane możliwości zapewnienia zdrowia jamy ustnej zatem rehabilitacja implantoprotetyczna często wieńcząca kilkuletnie interdyscyplinarne działania, wielu specjalistów ze stomatologii i medycyny, dotyczące układu stomatognatycznego.

Chciałyśmy serdecznie podziękować wszystkim autorom, których prace zostały wykorzystane w przygotowaniu niniejszej monografii.

prof. zw. dr hab. Teresa Matthews-Brzozowska i prof. dr hab. Anna Surdacka

Poznań, 12 lipca 2017 roku